

NETINKAMA STATYBOS DARBŲ KOKYBĖ

TEMA

2022-10-13, Klaipėda

TRŪKUMAI

Neužbaigti darbai

Defektai

Darbus reikia užbaigti

Darbų rezultatą reikia taisyti

NETINKAMOS STATYBOS KOKYBĖS LYGMENYS

- Smulkūs nuokrypiai nuo kokybės reikalavimų;
- Nepriimtina kokybė;
- Neatitiktis esminiams statinio kokybės reikalavimams;
- Neatitiktis esminiams projekto reikalavimams;
- Statinio avarinė būklė.

Kokybės trūkumai būna akivaizdūs, neakivaizdūs, paslėpti.

SMULKŪS NUOKRYPIAI NUO KOKYBĖS REIKALAVIMŲ

CK 6.695 straipsnis. Rangovo atsakomybė už darbų kokybę

1. Rangovas atsako užsakovui už nukrypimus nuo normatyvinių statybos dokumentų reikalavimų, taip pat už tai, kad nepasiekė šiuose dokumentuose ar sutartyje numatytų statybos darbų rodiklių (įmonės gamybinių pajėgumų, atsparumo ir kt.).

2. Kai statiniai ir įrenginiai rekonstruojami, rangovas atsako už statinio ar įrenginio patikimumo, patvarumo ar atsparumo sumažėjimą ar netekimą.

3. **Rangovas neatsako už smulkius nukrypimus** nuo normatyvinių statybos dokumentų reikalavimų, padarytus **užsakovo sutikimu, jeigu** įrodo, kad tie nukrypimai neturėjo įtakos statybos objekto kokybei ir nesukels neigiamų pasekmių.

SMULKŪS NUOKRYPIAI NUO KOKYBĖS REIKALAVIMŲ

YPATYBĖS

- ✓ užsakovas, pastebėjęs nukrypimus nuo sutarties sąlygų, bloginančius darbų rezultato kokybę, ar kitus trūkumus, privalo nedelsdamas apie tai **pranešti rangovui**;
- ✓ atliktų darbų priėmimas įforminamas aktu, kuriuo užsakovas be išlygų ar su išlygomis patvirtina priėmęs, o rangovas – perdavęs atliktus darbus. Kitaip tariant, **užsakovas privalo priimti darbus**;
- ✓ **jeigu akivaizdūs darbų kokybės neatitikimai nebus užfiksuoti (aptarti)** darbų priėmimo akte, tai užsakovas vėliau **negalės remtis trūkumų faktu**, išskyrus atvejus, jeigu tokia teisė jam bus numatyta, pavyzdžiui, statybos rangos sutartyje;
- ✓ teismai vertina, kad darbų trūkumai nėra tokie svarbus ir nebloginą darbų rezultato kokybės, jeigu jie akivaizdūs ir nėra užfiksuoti (aptarti) darbų priėmimo akte

DARBŲ PERDAVIMAS IR PRIĖMIMAS (AKTAS)

- ✓ Darbų perdavimas ir priėmimas įforminamas aktu;
- ✓ Abiejų sutarties šalių pasirašomas aktas yra dvišalis sandoris;
- ✓ Akte fiksuojami ne tik perduodami darbai, bet ir nustatyti trūkumai;
- ✓ Nuo darbų perdavimo momento užsakovui pereina atsitiktinio darbų rezultato žuvimo ar sugedimo rizika;
- ✓ Su darbų priėmimo faktu siejamas apmokėjimas rangovui už atliktus darbus;
- ✓ Įstatyme nėra privalomos darbų perdavimo priėmimo formos;
- ✓ Darbai gali būti priimami be išlygų arba pažymint darbų trūkumus ir nustatant jų pašalinimo tvarką bei sąlygas;
- ✓ Jeigu užsakovas nepagrįstai atsisako pasirašyti darbų perdavimo aktą, rangovas turi teisę jį pasirašyti vienašališkai ir apie užsakovo atsisakymą pasirašyti pažymėti akte.

NEPRIMTINA KOKYBĖ

YPATYBĖ – užsakovas turi teisę **nepriimti** statybos darbų rezultato:

1. Jeigu rangovas pažeidžia viso darbo atlikimo galutinį terminą, tai užsakovas turi teisę atsisakyti priimti įvykdžius prievolę atliktą darbą ir pareikalausti iš rangovo atlyginti dėl termino praleidimo padarytus nuostolius, **jeigu dėl termino praleidimo prievolės įvykdymas užsakovui prarado prasmę** (CK 6.652 straipsnio 4 dalis);
2. Įstatymų ar statybos rangos sutarties numatytais atvejais, taip pat kai to reikalauja darbų pobūdis, prieš priimant darbų rezultatą turi būti atlikti bandymai bei kontroliniai matavimai. Tokiais **atvejais darbai gali būti priimami tik esant teigiamiems bandymų bei kontrolinių matavimų rezultatams** (CK 6.694 straipsnio 5 dalis);
3. Užsakovas turi teisę atsisakyti priimti darbų rezultatą, **jeigu nustatomi trūkumai, dėl kurių jo neįmanoma naudoti pagal statybos rangos sutartyje numatytą paskirtį** ir jeigu šių trūkumų rangovas ar užsakovas negali pašalinti (CK 6.694 straipsnio 6 dalis).

NEPRIIMTINI TRŪKUMAI

Neigiami rezultatai

Nepašalinami
žymūs trūkumai

Kontrolinių
bandymų

Kontrolinių
matavimų

Negalėjimas darbų
rezultato naudoti
pagal paskirtį

Negalėjimas
pašalinti
trūkumų

NEIGIAMAI BANDYMŲ IR KONTROLINIŲ MATAVIMŲ REZULTATAI

Civilinio kodekso 6.694 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „**Istatymų ar statybos rangos sutarties numatytais atvejais**, taip pat **kai to reikalauja darbų pobūdis**, prieš priimant darbų rezultatą turi būti atlikti bandymai bei kontroliniai matavimai. Tokiais atvejais darbai gali būti **priimami tik esant teigiamiems** bandymų bei kontrolinių matavimų **rezultatams**.“

Vadinasi, užsakovas turi teisę nepriimti statybos darbų, jeigu bandymų ir kontrolinių matavimų rezultatai yra **neigiami**, o **bandymai privalomi** pagal:

- ☐ Įstatymą;
- ☐ Rangos sutartį
- ☐ Darbų pobūdį (pvz., užsakant darbus, matuojamus kvadratiniais metrais)

NEPAŠALINAMI ŽYMŪS TRŪKUMAI

Civilinio kodekso 6.694 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „Užsakovas turi teisę atsisakyti priimti darbų rezultatą, jeigu nustatomi trūkumai, dėl kurių jo neįmanoma naudoti pagal statybos rangos sutartyje numatytą paskirtį ir jeigu šių trūkumų rangovas ar užsakovas negali pašalinti.“

Vadinasi, užsakovas turi teisę nepriimti statybos darbų, jeigu egzistuoja **abi** sąlygos:

- ☐ Dėl darbų rezultato trūkumų neįmanoma jo naudoti pagal statybos rangos sutartyje numatytą paskirtį (pvz., neatitinka esminių statinio reikalavimų; neatitinka imperatyvių įstatymo nuostatų ir pan.);
- ☐ Darbų rezultato trūkumų nei rangovas nei užsakovas negali pašalinti.

NEATITIKTIS ESMINIAMS STATINIO KOKYBĖS REIKALAVIMAMS

6.682 straipsnis. Rizikos paskirstymas šalims

1. Statybos objekto arba jo dalies atsitiktinio žuvimo ar sugedimo rizika, kol jį priims užsakovas, tenka rangovui.

2. Jeigu statybos objektas ar jo dalis iki priėmimo žūva ar sugadinamas dėl užsakovo pateiktų medžiagų, detalių ar konstrukcijų netinkamos kokybės arba dėl užsakovo neteisingų nurodymų vykdymo, rangovas turi teisę reikalauti sumokėti jam visą sutartyje nustatytą darbų kainą, kai rangovas įvykdė šio kodekso 6.659 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas. **Jeigu užsakovas nevykdo rangovo prašymų pakeisti medžiagas, detales, konstrukcijas ar nurodymus, dėl kurių gali kilti grėsmė aplinkiniams ar būtų iš esmės pažeisti statybos dokumentuose nurodyti normatyvai, rangovas privalo sutartį nutraukti.**

Rangovas negali vykdyti statybos darbų nukrypdamas nuo kokybės reikalavimų tiek, kad statinys ar jo dalis nebeatitiktų esminių statinio reikalavimų.

NEATITIKTIS ESMINIAMS PROJEKTO REIKALAVIMAMS (SPRENDINIAMS)

Esminiai statinio projekto sprendiniai – statinio projekto sprendiniai, kuriais nustatoma statinio vieta žemės sklype (teritorijoje), statinio ar jo dalių paskirtis, statinio laikančiosios konstrukcijos ir jų išdėstymas, statinio išorės matmenys (aukštis, ilgis, plotis ir pan.) ir įgyvendinami specialieji saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai ir (ar) specialieji paveldosaugos reikalavimai (Statybos įstatymo 2 straipsnio 11 dalis)

ESMINIAI STATINIO PROJEKTO SPRENDINIAI

Statinio vieta sklype	Statinio ar jo dalies paskirtis	Statinio laikančiosios konstruk- cijos ir jų išdėstymas	Statinio išorės matmenys	Saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimai	Paveldosau- gos reikala- vimai
--------------------------	---------------------------------------	---	-----------------------------	--	--------------------------------------

NEATITIKTIS ESMINIAMS PROJEKTO REIKALAVIMAMS (SPRENDINIAMS) SUKELIA TOKIAS PASEKMES:

1. Statyba yra laikoma **savavališka** (Statybos įstatymo 2 straipsnio 46 dalis);
2. Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių **vadovų kvalifikacijos atestatų** galiojimas gali būti panaikintas (Statybos įstatymo 22 straipsnio 7 dalies 1 p.);
3. Nebaigtas statyti ar rekonstruoti ypatingas ar neypatingas statinys, taip pat nebaigtas rekonstruoti į ypatingą ar neypatingą statinį nesudėtingas statinys gali būti įregistruotas NTR statytojo (užsakovo) LR statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ užpildytos **pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių**, aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintos statinio ekspertizės rangovo, pagrindu (Statybos įstatymo 39 straipsnio 1 dalis);
4. Kai keičiami esminiai statinio projekto sprendiniai, turi būti atlikta **pakeistojo projekto ekspertizė** (kai ji privaloma), pakeistasis projektas patvirtintas ar jam pritarta.

STATINIO AVARINĖ BŪKLĖ

Statinio avarija yra statinio ar jo dalies, konstrukcijų elementų, pertvarų ar ramsčių nevaldoma griūtis, taip pat žemės nuošliaužos statinio pagrindą ribojančiuose šlaituose, statybų iškasose ar pylimuose (Statybos įstatymo 29 straipsnio 1 dalis).

Griūtis yra (turi būti) susijusi su statinio mechaninio atsparumo ir pastovumo reikalavimo pažeidimu. Pagal STR 2.01.01(1):2005 griūtys – tai laikančiųjų konstrukcijų avarijos įvairios formos.

STATINIO AVARINĖ BŪKLĖ

Statinys neatitinkantis esminio reikalavimo – mechaninis atsparumas ir pastovumas – kriterijų, laikomas **avariniu**

Statybos techninio reglamento
STR 1.03.01:2016 „Statybiniai tyrimai.
Statinio avarija“ 1 priedas

STATINIO GALIMOS AVARINĖS BŪKLĖS POŽYMIAI

Eil. Nr.	Statinio dalys, konstrukcijų elementai, pertvaros, ramsčiai	Galimos avarinės būklės požymiai
1	2	3
1. 1.1.	P a m a t a i: juostiniai betoniniai ir gelžbetoniniai;	Tuštuma po pamatais, pastebimas grunto išplovimas arba išspaudimas iš po pamatų pado; vertikalūs arba horizontalūs pamatų poslinkiai, didesni negu $1/50$ jų ilgio; kiauriniai plyšiai, platesni negu 5 mm; progresuojantis betono irimas, užfiksuotas įrašais statinio techninės priežiūros žurnale;
1.2.	poliniai.	vertikalios arba horizontalios rostverko deformacijos, didesnės negu $1/50$ jo ilgio; didesni negu 5 mm plyšiai rostverke; progresuojantis betono irimas, užfiksuotas įrašais statinio techninės priežiūros žurnale.

2.	Laikančiosios sienos:	
2.1.	medinės (rąstų, karkasinės, skydinės ir kt.);	Biologinių kenkėjų pažeista mediena; sienos poslinkiai didesni negu 1/50 jos ilgio;
2.2.	mūrinės sienos ir mūriniai stulpai;	išlinkiai didesni negu 1/20 konstrukcijos storio, 1/200 sienos ilgio arba 1/50 stulpo aukščio; kiauriniai plyšiai sienose, kurių maksimalus plotis didesnis negu 5 mm; vertikalūs plyšiai mūriniuose stulpuose, ilgesni nei per 2 plytų eiles; plyšiai sienose, einantys nuo angų visomis kryptimis; mūrinių atramų, laikančių santvaras, sijas bei sąramas, krašto nuskilimai ir supleišėjimai (iš angos pusės), gilesni negu 2 cm; vertikalūs plyšiai šiose atramose, ilgesni negu 15 cm; lokalinis mūro suirimas 1/2 plytos ir didesnio gylio;
2.3.	stambiaplokštės;	sienos išlinkis didesnis negu 1/200 jos ilgio arba 1/100 aukšto aukščio; vertikalūs arba įstriži plyšiai, platesni negu 5 mm per kelias gretimas plokštes arba per visą pastato aukštį; konstrukcinių mazgų metalinių jungčių korozija (kai surūdijusio metalo sluoksnis storesnis negu 1 mm) arba suvirinimo siūlių išilginiai įtrūkiai;
1	2	3
2.4.	monolitinės.	išorinių sienų atitrūkimas nuo vidinių per kelis aukštus arba per visą pastato aukštį; vertikalūs ir įstriži plyšiai laikančiosiose sienose, platesni negu 5 mm.

3.	K a r k a s a s:	
3.1.	medinis;	Karkaso elementų išlinkiai (įlinkiai), didesni negu $1/100$ jų ilgio; puviniau (grybu) pažeistas karkaso elementas, kai pažeidimas didesnis negu 25 proc. skerspjūvio; įstriži plyšiai, kurie kerta daugiau kaip 25 proc. karkaso elemento skerspjūvio; metalinės jungtys, surūdijusios daugiau nei 1 mm;
3.2.	gelžbetoninis;	plyšiai tempimo zonoje, platesni negu 2 mm; suiręs armatūros apsauginis sluoksnis; darbo armatūros arba metalinių jungčių surūdijęs sluoksnis, storesnis negu 1 mm; kolonų išlinkiai, didesni negu $1/100$ jų ilgio; lokaliniai glemžiamo (gniuždomo) betono suirimai; išilginiai plyšiai kolonose ir sijų gniuždomoje zonoje ties išilgine darbo armatūra; sijų ir kolonų gniuždomose zonose betone daug smulkių išilginių plyšių;
3.3.	metalinis.	gniuždomų (klupdomų) elementų išlinkiai, didesni negu $1/300$ jų ilgio; suvirinimo siūlių arba konstrukcijos elementų įtrūkiai, nepriklausomai nuo jų pločio; dėl korozijos suardytas profilių ir jungčių storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis.

4.	P e r d a n g o s:	
4.1.	medinės;	Sijų išlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio; biologiniai ir mechaniniai sijų bei kitų konstrukcinių elementų pažeidimai, dėl kurių jų skerspjuviai sumažėję daugiau kaip 25 proc.;
4.2.	gelžbetoninės surenkamos;	įlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio; išilginiai, vertikalūs ir įstriži plyšiai sijose ir plokščių briaunose ties tempiama armatūra jos inkaravimo zonoje ir plyšiai kitose vietose, platesni negu 0,5 mm; išilginiai plyšiai plokštėse tarp išilginių briaunų; plyšiai išilgai darbo armatūros, per visą gaminio ilgį; armatūros korozijos suardytas storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis;
4.3.	gelžbetoninės monolitinės;	įlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio; platesni negu 3 mm plyšiai; atplėštas darbo armatūros apsauginis betono sluoksnis, lokalinis betono suirimas, armatūros korozijos suardytas storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis;
1	2	3
4.4.	mūrinės-skliautinės.	iškritusios pavienės skliautų plytos; bet kokie plyšiai skliautuose; metalinių elementų korozija, dėl kurios suardytas storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis.

netinkama
kokybė

5.	Santvaros:	
5.1.	metalinės;	<p>Pastebimi suklupę arba išsikreivinę gniuždomi spyriai; santvaros įlinkis didesnis negu 1/200 tarpatramio; bet kokie plyšiai mazgų suvirinimo siūlėse; pastebimos vertikalių arba horizontalių standumo ryšių deformacijos; surūdiję santvarų elementai, kai dėl korozijos suardytas storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis;</p>
5.2.	gelžbetoninės.	<p>atraminiuose mazguose arba tempiamuose elementuose atsivėrę didesni negu 0,4 mm pločio įstriži plyšiai; bet kokio dydžio išilginiai plyšiai tempiamoje juostoje; santvarų gniuždomos juostos apatinėje arba viršutinėje dalyje atsivėrę pavieniai išilginiai, platesni negu 0,4 mm, plyšiai arba daug trumpų išilginių plyšių; lokalinis betono suirimas (atplyšę betono lopiniai), atvira ir surūdijusi darbo armatūra (suardytas storesnis negu 1 mm metalo sluoksnis).</p>

6.	P o k r a n i n ė s s i j o s:	
6.1.	metalinės;	įlinkiai, didesni negu 1/500 tarpatramio; įtrūkiai tempiamoje zonoje; pastebimas atramų irimas;
6.2.	gelžbetoninės.	įlinkiai, didesni negu 1/500 tarpatramio; bėgiai pasislinkę sijos skersine kryptimi; išjudėjusios įdėtinės detalės; sija pasislinkusi kolonos atžvilgiu.
7.	L a i p t a i:	
7.1.	mediniai;	Klijuotose jungtyse atsivėrę bet kokio dydžio plyšiai; plyšiai templėse, dėl kurių jų skerspjūvis sumažėjęs daugiau negu 30 proc.; templių įlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio; mediena pažeista biologinių kenkėjų;
7.2.	metaliniai;	plyšiai laiptasijų ir tempių suvirinimo siūlėse; įlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio;
7.3.	gelžbetoniniai.	laiptų aikštelių ir laiptasijų įlinkiai, didesni negu 1/50 tarpatramio; plyšiai šių elementų tempiamoje zonoje didesni negu 2 mm; atplėštas darbo armatūros betono apsauginis sluoksnis, dėl korozijos pažeistos darbo armatūros sluoksnis, storesnis negu 1 mm.

8.	Inžineriniai gamtinių dujų tinklai: gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistema	Sistemos vamzdynuose, jų įtaisuose nustatyti korozijos židiniai, kurių gylis viršija 25 proc. sienelės storio. Bet koks dujų slėgio reguliavimo ir kontrolės įrenginių funkcionavimo nukrypimas nuo nustatytųjų (normalių) tokio įrenginio veikimo sąlygų.
9.	Inžineriniai elektros tinklai (atramų konstrukcijos ir portalai):	
9.1.	centrifuguoti arba vibruoti gelžbetoniniai stiebai su neįtempta arba įtempta strypine armatūra;	Visame betono paviršiuje skersinių plyšių plotis didesnis kaip 0,6 mm;
9.2.	centrifuguoti arba vibruoti gelžbetoniniai stiebai su įtempta armatūra iš didelio stiprio (stiprumo) vielos;	visame betono paviršiuje skersinių plyšių plotis didesnis kaip 0,3 mm;
9.3.	bet kokios konstrukcijos centrifuguoti arba vibruoti gelžbetoniniai stiebai;	išilginių plyšių plotis didesnis kaip 0,3 mm ir ilgis didesnis kaip 3 m, kai yra daugiau negu du plyšiai viename skerspjuvyje; kiauryminio pažeidimo plotas didesnis kaip 25 cm ² ;
9.4.	metalinės konstrukcijos	dėl korozijos poveikio daugiau kaip 20 proc. sumažėjęs elementų storis.

IŠVADOS

Netinkamos kokybės darbai laikomi darbai turintys trūkumų, kurie yra

neužbaigti darbai

arba

darbai, turintys defektų

Netinkamos kokybės lygmenys yra penki:

1. Smulkūs nuokrypiai nuo kokybės reikalavimų;
2. Nepriimtina kokybė;
3. Neatitiktis esminiams statinio kokybės reikalavimams;
4. Neatitiktis esminiams projekto reikalavimams;
5. Statinio avarinė būklė.

AČIŪ